

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра: суспільних комунікацій та регіональних студій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Майя НІКОЛАЄВА
2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
(ЧАСТИНА 1 - КІЛЬКІСНІ МЕТОДИ)**

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) _____

Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» _____

Спеціальність _____ 054 Соціологія _____
(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет міжнародних відносин, політології та соціології _____
(назва інституту, факультету)

Освітньо-професійна/наукова програма: _____ Соціологія _____
(назва ОПІ/ОНП)

Робоча програма навчальної дисципліни «Технологія сучасного соціологічного дослідження (частина 1 - кількісні методи)» Одеса: ОНУ, 2022. 16 с.

Розробники: **Ганна Ятвецька**, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій

Протокол № 1 від "30" серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ (Оксана СНИГОВСЬКА)

Погоджено із гарантом ОПІ «Соціологія»

_____ (Тетяна КАМЕНСЬКА)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від "30" _____ 2022 р.

Голова НМК _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від "_____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від "_____" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 6 годин – 180 змістових модулів – 3	Галузь знань 05 соціальні та поведінкові науки Спеціальність 054 соціологія Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	4-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	12 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	12 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		20 год.	12 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		120 год.	144 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>іспит</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати у студентів практичні навички та базу теоретичних знань для самостійної розробки кількісних соціологічних досліджень та для роботи у групі професіоналів, що розробляє та проводить кількісне соціологічне дослідження. Побудувати підґрунтя для засвоєння студентами навчального блоку щодо якісних досліджень та розуміння можливостей поєднання цих двох методологій у комплексному дослідженні соціальних явищ та процесів.

Завдання:

- Надати студентам основні поняття та особливості кількісної методології;
- Навчити студентів самостійно розробляти програму соціологічного дослідження та адоптувати існуючу програму до потреб поточного дослідження;
- Ознайомити студентів з основними методологічними та методичними аспектами застосування вибіркового дослідження та навчити їх використовувати ці знання на практиці;
- Сформувати у студентів навички конструювати інструментарій для проведення кількісного дослідження, або адаптувати існуючий інструментарій до особливостей дослідження;
- Навчити студентів аналізувати інформацію про програми існуючих досліджень та проводити оцінку якості даних, що отримані за їх допомогою;
- Навчити студентів розумінню методів «формуючої» соціології та наслідків їх застосування для суспільства;
- Сформувати у студентів моральні та етичні якості, які необхідні для успішного виконання ними своїх професійних обов'язків.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

Інтегральна компетентність: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

а) загальних (ЗК):

ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.

СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.

СК05. Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження.

СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.

РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.

РН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- Можливості та обмеження використання кількісних соціологічних досліджень та досліджень громадської думки;
- Основні принципи побудови програми соціологічного дослідження;
- Принципи розробки інструментарію для збору кількісної соціологічної інформації;
- Найпоширеніші напрями кількісних досліджень;
- МІЖНАРОДНИЙ КОДЕКС ICC / ESOMAR по практиці проведення маркетингових та соціальних досліджень, вивчення громадської думки та аналізу даних.

вміти:

- Розробляти та адаптувати програму соціологічного дослідження;
- Самостійно розробляти новий інструментарій для збору соціологічної інформації та адаптувати існуючий інструментарій до потреб поточного дослідження;
- розраховувати необхідний обсяг вибіркової сукупності та розробити її дизайн, визначати параметри якості вибірки та її точності;
- організувати та здійснювати збір кількісної соціологічної інформації з використанням різних емпіричних методів.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Програмування соціологічного дослідження.

Тема 1. Метод, методика і техніка соціологічного дослідження.

Буденне та наукове знання. Наукове пізнання суспільства. Проблема етики у соціальних науках. Місце кількісних методів в структурі соціологічного пізнання. Кількісна та якісна парадигми в соціології. Методологія кількісного соціологічного дослідження. Поняття методу соціологічного дослідження. Методика, процедури та техніка соціологічного дослідження.

Тема 2. Основні компоненти програми соціологічного дослідження.

Програма соціологічного дослідження. Методологічний та процедурний розділи програми. Функції програми. Особливості програми теоретично-прикладного та прикладного дослідження (загальні положення). Оперативна соціологічна робота.

Тема 3. Проблема, предмет, об'єкт, ціль та задачі соціологічного дослідження.

Гносеологічна та предметна сторона проблемної ситуації. Класифікації проблем дослідження. Вимоги до розкриття проблеми. Попередній аналіз статистичної інформації, що стосується проблеми дослідження.

Об'єкт та предмет дослідження. Взаємозв'язок проблеми, об'єкта та предмета дослідження.

Особливості цілей в теоретично-прикладного та інженерно-прикладного дослідження. Основні, часткові та додаткові задачі дослідження. Послідовність висунення задач у залежності від цілі та виду дослідження.

Тема 4. Операціоналізація основних понять. Робочі гіпотези дослідження.

Емпірична інтерпретація та семантичне уточнення понять. Операціональне визначення понять. Соціальні показники: їх визначення та основні види. Послідовність дій у процесі уточнення понять.

Проблема та ціль соціологічного дослідження як підстава для системного аналізу об'єкта дослідження. Схема цілісного аналізу об'єкта дослідження. Загальні та специфічні фактори, що визначають проблемну ситуацію. Явні та латентні фактори. Фактори об'єктивного та суб'єктивного характеру.

Поняття робочої гіпотези. Види гіпотез. Основні вимоги до висунення та обґрунтування гіпотез.

Тема 5. Організація та планування соціологічного дослідження.

Формулятивний, дескриптивний, аналітично-експериментальний плани дослідження. План повторно-порівнювального дослідження.

Організація та планування теоретично-прикладного дослідження. Поняття “пілотажу”. “Генеральний пілотаж”. “Польове дослідження”.

Специфіка проведення прикладного дослідження. Модель планування прикладного дослідження. Основні вимоги до прикладного дослідження.

Екзит-поли – особливості планування та організації.

Тема 6. Вибірка у соціологічному дослідженні.

Методологічні особливості застосування вибіркового методу у соціології. Поняття генеральної та вибіркової сукупностей. Репрезентативність вибірки. Похибка вибірки. Обчислення розміру вибірки. Вагомі розбіжності. Умови якості вибірки. Основні види вибірки: імовірнісна, цілеспрямована, стихійна, територіальна та виробнича. Принципи корекції результатів вибіркового методу. Технології побудови вибірових сукупностей.

Змістовий модуль 2. Методи збору інформації, яка підлягає кількісному аналізу.

Тема 7. Метод спостереження.

Спостереження як метод збору первинної соціологічної інформації: його переваги та недоліки. Класифікація видів спостереження (стандартизоване, нестандартизоване, включене, невключене, систематичне, несистематичне). Програма спостереження. Методи та інструментарій спостереження. Технології підвищення надійності спостереження.

Тема 8. Методи аналізу документів.

Документи як джерело інформації. Види документів. Проблема валідності документальної інформації. Традиційний (класичний) аналіз документів. Кількісно-якісний аналіз документів (контент-аналіз): межі його застосування. Головні елементи контент-аналізу: поняття про категорії, одиниці аналізу та одиниці рахунку. Засоби підвищення надійності інформації, яка отримана за допомогою контент-аналізу. Особливості вибіркового методу в контент-аналізі.

Тема 9. Анкетні опитування та інтерв'ю.

Поняття опитування, його переваги та недоліки. Різновиди опитувань (інтерв'ю, анкетне опитування, поштове та телефонне опитування). Принципи створення опитувального листа. Види питань в анкеті (опитувальному листі): відкриті та закриті, прямі та непрямі, особисті та неособисті, основні та контрольні. Методи підвищення надійності інформації, яка отримана шляхом опитування. Технології організації опитувань за місцем проживання та за місцем роботи респондентів. Експертне опитування, як вид соціологічного опитування.

Тема 10. Використання експерименту у соціології.

Проблема соціального експерименту. Область, границі та умови використання експерименту у соціології. Види експериментів. Структура соціального експерименту (побудова предмету дослідження, програма експерименту, реалізація експерименту, аналіз та оцінка результатів). Надійність та валідність результатів експерименту.

Змістовий модуль 3. Принципи виміру соціальних характеристик.

Тема 11. Шкала як еталон виміру. Побудова шкал.

Поняття виміру. Проблема вимірювання у соціології. Процедура побудови еталона виміру. Поняття надійності інструментарію. Обґрунтованість шкали, процедури підвищення обґрунтованості шкали: логічні судження, тест за “еталонною групою”, пошук незалежного критерію, метод судів, побудова індексу. Сталість виміру. Прийоми перевірки інструментарію на сталість (повторний вимір, використання декількох осіб для виміру даної якості, розбивка шкали). Точність та правильність виміру. Чутливість шкали.

Тема 12. Характеристика шкал. Деякі види шкал.

Класифікація шкал. Проста номінальна шкала. Частково упорядкована шкала. Порядкова шкала. Метрична шкала рівних інтервалів. Шкала пропорційних оцінок. Деякі особливі шкали (шкала Гутмана, Терстоуна, Лайкерта, Богардуса, шкали для виміру цінностей). Обмеження при використанні шкал у соціології.

Тема 13. Соціальні показники та індекси як інтегральні показники стану та змін.

Соціальні показники: типи їх виміру. Первинні та вторинні показники. Методи стандартизації соціальних показників.

Поняття індексу. Прості індекси. Система індексів. Якості індексів. Побудова індексів за одиницями сукупності та за елементами. Умови та обмеження використання індексного методу.

Тема 14. Формуюча соціологія.

Обов'язкові складові презентації результатів соціологічного дослідження. Особливості поширення інформації про результати опитування громадської думки, пов'язаного з виборами. Поняття формуючої соціології. Використання формуючої соціології у сучасному суспільстві

4. Структура навчальної дисципліни

1	2	Кількість годин									
		Очна форма				Заочна форма					
		Усього				Усього					
		у тому числі				у тому числі					
л	п/с	лаб	ср	л	п/с	лаб	ср	л	п/с	лаб	ср
3	4	5	6	7	8	9	10	11			
Змістовий модуль 1. Програмування соціологічного дослідження.											
Тема 1. Метод, методика і техніка соціологічного дослідження.	10	2			8	10	2				8
Тема 2. Основні компоненти програми соціологічного дослідження.	12	2	2		8	12	2				10
Тема 3. Проблема, предмет, об'єкт, ціль та задачі соціологічного дослідження.	12	2	2	2	6	12		2			10
Тема 4. Операціоналізація основних понять. Робочі гіпотези дослідження.	14		2	2	10	14		2			12
Тема 5. Організація та планування соціологічного дослідження.	10	2	2	2	4	10		2			8
Тема 6. Вибірка у соціологічному дослідженні.	18	2		4	12	18	2		2		14
Разом за змістовим модулем 1	76	10	8	10	48	76	6	6	2	62	
Змістовий модуль 2. Методи збору інформації, яка підлягає кількісному аналізу.											
Тема 7. Метод спостереження.	10	2	2		6	10	2		2		6
Тема 8. Методи аналізу документів.	12	2		2	8	12		2			10
Тема 9. Анкетні опитування та інтерв'ю.	12	2		2	8	12		2			10

Тема 10. Використання експерименту у соціології.	12	2	2		8	12	2		2	8
Разом за змістовим модулем 2	46	8	4	4	30	46	4	4	4	34
Змістовий модуль 3. Принципи виміру соціальних характеристик.										
Тема 11. Шкала як еталон виміру. Побудова шкал.	18	2	2		14	18	2			16
Тема 12. Характеристика шкал. Деякі види шкал.	18		2	2	14	18		2	2	14
Тема 13. Соціальні показники та індекси як інтегральні показники стану та змін.	12		2	2	8	12			2	10
Тема 14. Формуюча соціологія.	10		2	2	6	10			2	8
Разом за змістовим модулем 3	58	2	8	6	42	58	2	2	6	48
Усього годин	180	20	20	20	120	180	12	12	12	144

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні компоненти програми соціологічного дослідження.	2/0
2.	Проблема, предмет, об'єкт, ціль та задачі соціологічного дослідження.	2/2
3.	Операціоналізація основних понять. Робочі гіпотези дослідження	2/2
4.	Організація та планування соціологічного дослідження.	2/2
5.	Метод спостереження.	2/2
6.	Методи аналізу документів.	0/2
7.	Анкетні опитування та інтерв'ю.	0/2
8.	Використання експерименту у соціології.	2/0
9.	Шкала як еталон виміру. Побудова шкал.	2/0
10.	Характеристика шкал. Деякі види шкал.	2/2
11.	Соціальні показники та індекси як інтегральні показники стану та змін.	2/0
12.	Формуюча соціологія.	2/0

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Проблема, предмет, об'єкт, ціль та задачі соціологічного дослідження.	2/0
2.	Операціоналізація основних понять. Робочі гіпотези дослідження	2/0
3.	Організація та планування соціологічного дослідження.	2/0
4.	Вибірка у соціологічному дослідженні.	4/2
5.	Метод спостереження.	0 /2
6.	Методи аналізу документів.	2/0
7.	Анкетні опитування та інтерв'ю.	2/0
8.	Використання експерименту у соціології.	0/2
9.	Характеристика шкал. Деякі види шкал.	2/2
10.	Соціальні показники та індекси як інтегральні показники стану та змін.	2/2
11.	Формуюча соціологія.	2/2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1.	Метод, методика і техніка соціологічного дослідження. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	8/8
2.	Основні компоненти програми соціологічного дослідження. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	8/10
3.	Проблема, предмет, об'єкт, ціль та задачі соціологічного дослідження. Підготувати ескіз частини програми емпіричного дослідження за обраною темою згідно теми заняття.	6/10
4.	Операціоналізація основних понять. Робочі гіпотези дослідження. Підготувати ескіз частини програми емпіричного дослідження за обраною темою згідно теми заняття.	10/12
5.	Організація та планування соціологічного дослідження. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	4/8
6.	Вибірка у соціологічному дослідженні. Зробити обґрунтування та розрахунки об'єму вибіркової сукупності за обраною темою.	12/14
7.	Метод спостереження. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	6/6

8.	Методи аналізу документів. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	8/10
9.	Анкетні опитування та інтерв'ю. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	8/10
10.	Використання експерименту у соціології. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	8/8
11.	Шкала як еталон виміру. Побудова шкал. Підготувати можливі приклади шкал за обраною темою дослідження.	14/16
12.	Характеристика шкал. Деякі види шкал. Підготувати можливі приклади шкал за обраною темою дослідження та класифікувати їх за видами.	14/14
13.	Соціальні показники та індекси як інтегральні показники стану та змін. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	8/10
14.	Формуюча соціологія. Підготувати усну доповідь за темою заняття.	6/8

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача):

- [1] – підготовка до лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять;
- [2] – написання рефератів, есе.

9. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- Словесні: проблемні лекції, лекції з аналізом практичних ситуацій, пояснення, інструктаж, ситуаційне навчання тощо.
- Наочні: демонстрація, презентація результатів досліджень
- Практичні: вправи, творчі вправи; розв'язання, лабораторні роботи; виконання розрахункових проектів.

Самостійна робота включає роботу з текстовим матеріалом та навчально-методичною літературою, спеціалізованими програмами для обробки та аналізу даних, статистичними даними і даними різних соціологічних досліджень та виконанням практичних завдань: аналіз даних соціологічного дослідження та написання звіту або підготовка презентації результатів.

10. Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, лабораторні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що обговорюються та відпрацьовуються на практичних заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає роботу зі спеціалізованими програмами для обробки та аналізу даних,

статистичними даними і даними різних соціологічних досліджень та написання звіту або підготовка презентації результатів.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на лабораторних заняттях та при виконанні самостійної роботи.

Форма підсумкового контролю – усний іспит.

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Кількість балів за поточний контроль – 80.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 20.

Здобувач допускається до іспиту за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Результати академічної успішності студентів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання завдань при самостійній роботі.

Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно зробив більшість практичних завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно зробив половину практичних завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно зробив окремі практичні завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для підсумкового контролю

1. Сутність буденного та наукового пізнання, їх відмінності. Наукове пізнання суспільства.
2. Роль соціологічних досліджень у вивченні соціальної реальності.
3. Функції соціологічних досліджень та їх реалізація в умовах сучасного українського суспільства.
4. Особливості методології кількісного соціологічного дослідження.
5. Методи, методика, техніка і процедури соціологічного дослідження.
6. Причини звернення до соціологічних досліджень.
7. Етичні проблеми досліджень у соціальних науках.
8. Відповідальність соціолога перед науковим співтовариством та суспільством.
9. Програма соціологічного дослідження: основні розділи та функції програми.
10. Теоретично-прикладне та прикладне соціологічні дослідження – специфіка програм.
11. Проблема і проблемна ситуація: особливості опису.
12. Об'єкт та предмет соціологічного дослідження, їх зв'язок з проблемою та проблемною ситуацією.
13. Ціль соціологічного дослідження, особливості цілей для теоретично-прикладного та прикладного дослідження.
14. Види та порядок висунення задач соціологічного дослідження.
15. Поняття емпіричної інтерпретації понять дослідження
16. Операціональне визначення понять соціологічного дослідження.
17. Види соціальних показників.
18. Попередній системний аналіз об'єкта дослідження. Види факторів, що визначають проблемну ситуацію.
19. Робочі гіпотези дослідження: види та вимоги до висунення.
20. Види планів соціологічного дослідження.
21. Поняття пілотажного, пробного та «польового дослідження».
22. Відмінності у плануванні теоретико-прикладного та прикладного дослідження.
23. Технологія складання робочого плану соціологічного дослідження.
24. Технологія складання календарного плану соціологічного дослідження.
25. Основні етапи здійснення соціологічного дослідження.
26. Взаємодія з замовниками соціологічних досліджень.
27. Особливості планування та організації екзит-полів.
28. Види соціологічних досліджень (за проблемою, часом, глибиною дослідження та ін.)
29. Вибіркове та суцільне соціологічне дослідження
30. Генеральна та вибіркова сукупності, їх зв'язок з об'єктом дослідження.
31. Кількісна та якісна репрезентативність вибірки.
32. Розмір та похибка вибірки
33. Ймовірнісний та неймовірнісний відбір.
34. Квотна вибірка.
35. Принципи побудови багаторівневої вибіркової сукупності.
36. Етапи відбору одиниць аналізу.
37. Корекція вибірки.

38. Технологія визначення вибіркової сукупності у конкретному соціологічному дослідженні.
39. Можливості та обмеження застосування методу спостереження для збору соціологічної інформації.
40. Види спостереження.
41. Технології підвищення надійності даних, отриманих за допомогою спостереження.
42. Поняття документу в соціології. Види документів.
43. Традиційний аналіз документів.
44. Контент-аналіз: можливості та обмеження застосування.
45. Категорії, одиниці аналізу та одиниці рахунку в контент-аналізі.
46. Опитування у соціології.
47. Різновиди опитувань, їх основні переваги та недоліки.
48. Опитування за місцем мешкання, на робочому місці, вуличне опитування.
49. Індивідуальне та групове анкетування.
50. Основні помилки у формулюванні запитань та способи їх уникнення.
51. Методика формулювання “віяла відповідей”.
52. Додаткові запитання: запитання-фільтри і відкриті запитання
53. Надійність інформації, яка отримана при опитуванні.
54. Особливості експертного опитування.
55. Соціальний експеримент – умови та границі використання.
56. Структура соціального експерименту.
57. Надійність та валідність результатів експерименту.
58. Технологія вибору методів збору соціологічної інформації
59. Загальне поняття виміру
60. Особливості вимірювання в соціології.
61. Процедура побудови інструментарію для вимірювання.
62. Надійність інструментарію.
63. Обґрунтованість шкали.
64. Процедури підвищення надійності шкали.
65. Поняття сталості вимірювання.
66. Прийоми перевірки інструментарію на сталість.
67. Точність та правильність виміру.
68. Чутливість шкал.
69. Проста номінальна шкала
70. Частково упорядкована та упорядкована шкала
71. Метрична шкала рівних інтервалів.
72. Шкала пропорційних оцінок.
73. Ієрархічна шкала Гутмана.
74. Шкала Терстоуна.
75. Психометрична шкала Лайкерта
76. Шкала соціальної дистанції Богардуса
77. Шкали для виміру цінностей: шкала Рокича, Інглехарта та інші
78. Соціальні показники та типи їх виміру
79. Методи стандартизації соціальних показників.
80. Поняття індексу.

81. Прості індекси.
82. Якісні індексів.
83. Побудова індексів за одиницями сукупності та за елементами.
84. Умови та обмеження використання індексного методу.
85. Обов'язкові складові презентації результатів соціологічного дослідження.
86. Особливості поширення інформації про результати опитування громадської думки, пов'язаного з виборами.
87. Поняття формулюючої соціології.
88. Формуючі питання та відповіді.
89. Формуючі презентації даних соціологічного дослідження.
90. Використання формулюючої соціології у сучасному суспільстві.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль			Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
30	30	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма курсу
2. Відкриті бази даних зі статистичною інформацією

3. Презентації та матеріали емпіричних досліджень.
4. Гугл-клас: <https://classroom.google.com/c/NTg3NzE2MDE3OTY1?cjc=c73nzqw>

14. Рекомендована література

Основна

1. Babbie E. The Practice of Social Research, Twelfth Edition. Wadsworth: Cengage Learning, 2010. 530 p.
2. Bell E. A., Bryman A. Social Research Methods. Oxford University Press, 2019. 456 p.
3. Walliman N. Social Research Methods. SAGE Publications, Limited, 2016. 264 p.
4. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування. Київ, Вид.дім «Києво-могилянська академія», 2017 – 350 с.
5. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.

Додаткова

1. Сучасні методи збору і аналізу даних в соціології. Матеріали VI Міжнародних соціологічних читань пам'яті Н.В. Паніної / За науковою редакцією Є.І. Головахи. Київ. Інститут соціології НАН України, 2013. 140 с
2. Головаха Є., Горбачик А. Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005-2007-2009-2011. Київ. Інститут соціології НАН України. 2012, с. 5-14
3. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навчальний посібник. 2016. URL: http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/12/Sytnik_Methodology.pdf

15. Електронні інформаційні ресурси

Державна служба статистики <https://www.ukrstat.gov.ua/>

1. Андрій Горбачик. Методологія соціологічного дослідження: https://www.youtube.com/watch?v=n_aUTDMFvK0&list=PLMo3hjHjzYJvKUAj5-y7dalW6SW8LsY-J
2. Андрій Горбачик. Організація та методи вибіркового дослідження в соціології: https://www.youtube.com/watch?v=1qOqGET7o4M&list=PLMo3hjHjzYJsUKjyjeEgahEmFbzS_FKvP
3. Довідково-інформаційний портал Sociosite: www.sociosite.net
4. Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/archives>
5. Сайт Інституту соціології НАН України: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/publications>
6. Київський міжнародний інститут соціології: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports>